

OBIEKT	<i>ZESPÓŁ ZABYTKOWYCH BUDYNKÓW PARAFIALNYCH PRZY KATEDRZE PRAWOSŁAWNEJ P.W. ŚW. MIKOŁAJA</i>
NAZWA OPRACOWANIA	<i>DOKUMENTACJA POWYKONAWCZA RENOWACJI CEGLANYCH ELEWACJI ZESPOŁU ZABYTKOWYCH BUDYNKÓW PARAFIALNYCH</i>
ADRES	Ul. Romualda Traugutta 45 Gdańsk
INWESTOR	Parafia Prawosławna p.w. Św. Mikołaja
PODSTAWA OPRACOWANIA	Podstawa formalna : zlecenie Inwestora
AUTOR	inż. Wiesława Glińska Upr. Bud. AN/8346/156/79 Upr. Konserwat. PSOZ-I-5345/26/94

Gdańsk, listopad 2022

DOKUMENTACJA POWYKONAWCZA
RENOWACJI ELEWACJI BUDYNKÓW PARAFIALNYCH PRZY
Katedrze Prawosławnej pw. Św. Mikołaja

1.1 Obiekt:

1.1.1 Nazwa obiektu i adres:

Elewacja Zespołu Zabytkowych Budynków Parafialny w Gdańsku przy ul. Traugutta 45

1.1.2 Lokalizacja obiektu:

Zespołu Zabytkowych Budynków Parafialnych znajduje się na posesji przy ul. Romualda Traugutta 45 i przynależy do Zabytkowej Cerkwii p.w. św. Mikołaja na terenie działki nr 652 obręb 055/mapka sytuacyjna w załączeniu/.

Obiekt zlokalizowany jest na południowych obrzeżach Wrzeszcza po południowej stronie ul. Traugutta, na szczycie lekkiego wzniesienia u podnóża stoku nachylonego w kierunku wschodnim. Dawne krematorium wraz z obiektami Zlokalizowanymi po jego zachodniej stronie tworzy zwarty zespół Domu Pogrzebowego. Od wschodu i północy całość otaczają tereny parkowe /dawne cmentarze/. Od zachodu sąsiaduje z ogródkami działkowymi a od południa ze stadionem. Główna aleja cmentarna , aleja cmentarna , pokrywa się z osią wsch-zach. Obiektu który stoi na wyrównanej platformie o owalnym kształcie ograniczonej murem oporowym. Budynki związane z obecną katedrą usytuowane są wokół Prostokątnego dziedzińca ; katedra stanowi jego skrzydło wschodnie, pomieszczenia gospodarcze południowe i zachodnie, budynki mieszkalne północne.

1.1.3 Właściciel Obiektu: Parafia Prawosławna p.w. Św. Mikołaja

1.1.4 Nr rejestracyjny zabytku: 1142 decyzją Wojewódzkiego Konserwatora Zabytków

w Gdańsku z dn. 08.02.1996 roku

1.1.5 Rys historyczny;

Projekt kompleksu budynków został opracowany w 1912 roku przez gdańskiego inspektora budowlanego Richarda Dahne. Główny budynek kompleksu stanowiło krematorium w skład którego wchodziła kaplica oraz budynki gospodarcze i mieszkalne dla obsługi. Na przyległym terenie znajdował się cmentarz na planie trójkąta /o pow. 1,75 ha/, Obecnie upamiętniony jest obeliskiem z odpowiednią inskrypcją. Do dzisiaj istnieje główna alejka cmentarna obsadzona drzewami, biegnąca ze wschodu na zachód w kierunku głównego wejścia do kaplicy. W 1954 r. budynki przekazano Parafii Polskiego Kościoła Prawosławnego w Gdańsku i zaadaptowano dla potrzeb cerkwi prawosławnej. Budynki gospodarcze od 1967 roku były w dyspozycji Okręgowego Przedsiębiorstwa Wodociągów i Kanalizacji i służyły jako baza techniczna pogotowia wodociągowego i Brygad konserwatorskich. W 1983 r. władze miasta przekazały całość założenia na własność parafii prawosławnej Św. Mikołaja Cudotwórcy a następnie cały kompleks obiektów został poddany kapitalnemu remontowi i dostosowano budynki do potrzeb parafii. W obecnym Zespole budynków parafialnych znajdują się pomieszczenia plebanii.

1.2 Wykaz wcześniejszych dokumentacji konserwatorskich

W ostatnich 5 latach nie zostały opracowane dokumentacje dot. w/w obiektu

1.3 Prace prowadzone w ramach dotacji:

1.3.1 **Czas trwania prac** : Renowacji Elewacji : wrzesień-październik 2022

1.3.2 **Wykonawca prac** : Pracownia Konserwacji Dzieł Sztuki M.M SIENKOWSCY

1.3.3 Opis stanu zachowania

Elewacje budynków parafialnych zostały wymurowane z cegły klinkierowej glazurowanej o barwie czerwono-brązowej do brunatnej. Późniejsze naprawy oraz dobudowane fragmenty wykonano z cegły współczesnej w kolorze jasno-czerwonym. Elewacje ceglane całego zespołu zachowane są w dość dobrym stanie. Destrukcji czasowej uległa jedynie część spoinowania, natomiast cegła klinkierowa zachowała się

w bardzo dobrym stanie i nie poddała się upływowi czasu, jednakże uszkodzenia mechaniczne cegły i ubytki w spoinowaniu mogą negatywnie wpłynąć na dalszą kondycję elewacji obiektu. Uszkodzeniu natomiast uległy cegły w ościeżach okiennych podczas montażu stolarki okiennej oraz parapetów. W trakcie prac renowacyjnych prowadzonych metodą gospodarczą dokonano napraw – uzupełnień w licu ceglanym oraz spoinowaniu przy użyciu zapraw cementowych. W wielu miejscach widoczne są ślady po mocowaniu przewodów instalacji elektrycznej /częściowo nieczynnej/ kwalifikującej się do jej usunięcia. Elewacje wymagają oczyszczenia z zapraw bitumicznych oraz pozostałości zapraw . Celem planowanym prac remontowo-konserwatorskich jest przywrócenie budynkom pełnej wartości technicznej i estetycznej z jednoczesnym zachowaniem walorów historycznych i estetycznych .

1.3.4 Przebieg prac – powierzchnie ceglane

- Usunięto z powierzchni lica ceglanego ślady zapraw cementowych oraz bitumicznych przy użyciu szpachlelek a następnie pasty zmiękczej /skansol/
- W miejscach gdzie występowały mikroorganizmy oraz miejsca zazielenione glonami /części cokołowe elewacji od strony wjazdowej na posesje/ oczyszczono preparatem grzybobójczym /firmy Remmers/
- z elewacji usunięto nieczynne przewody elektryczne a ubytki w cegle po ich mocowaniu uzupełnione zaprawą mineralną w stosownym kolorze do lica cegieł. - Powierzchnię cokołową ścian poddano zabiegowi odsalania nanoszony metodą natryskową preparatem /firmy remmes/
- Oczyszczono całe powierzchnie ścian przy użyciu przegrzanej pary wodnej pod ciśnieniem , a następnie z użyciem pasty czyszczącej na bazie metylocelulozy z 3% kwasem fluorowodorowym , po czas 20 minut usunięto nałożoną pędzlem pastę spłukując gorącą wodą z powierzchni elewacji.
- wykonano naprawy z zapraw mineralnych w licu ceglanym w dobranym kolorze i uziarnieniu /zaprawy firmy Optolith, Optosan NSR/.
- Korzystając z oryginalnych cegieł /które udało się pozyskać od Inwestora-przechowywane na poddaszu cerkwi/ dokonano wstawek cegieł w miejscach znacznych ubytków w licu.
- wzmocnieniu strukturalnemu zostały poddane cegły z wcześniejszych napraw elewacji o parametrach wytrzymałościowych niższych od cegły oryginalnej

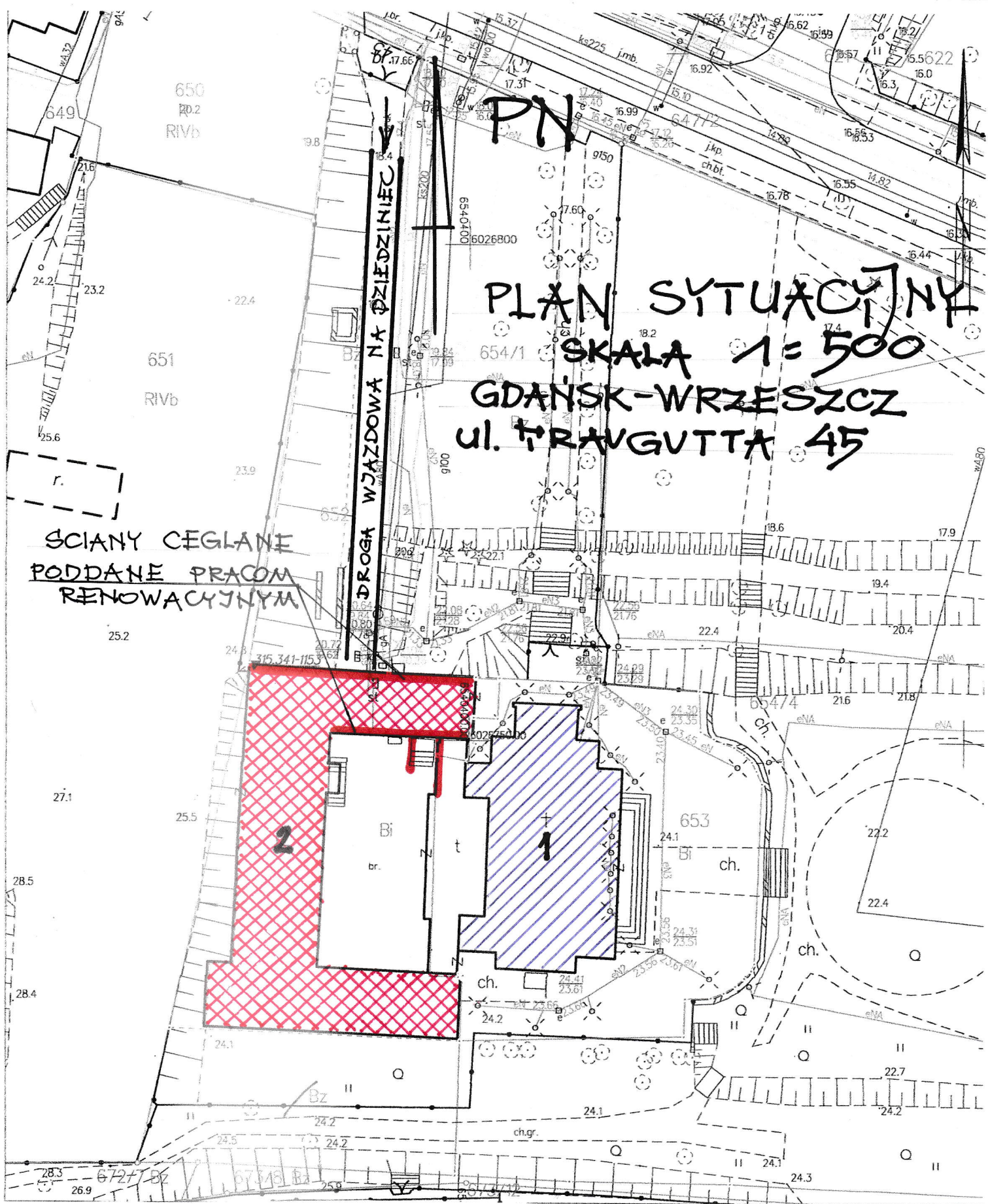
„metodą stałego przepływu impregnatu po powierzchni używając preparatu firmy Remmers / KSE 100/

- Uzupełnienia i naprawę spoinowania wykonano przy użyciu zaprawy trasowej / firmy Optolith , Trassfuge/ sporządzonej w oparciu o próbki oryginalnej spoiny, dobierając kolorystykę i jej uziarnienie.
- Scalenie kolorystyczne lica ceglanego po wcześniejszych naprawach wykonanych metodą gospodarczą z cegły o kolorze jasno-czerwonym wykonano używając farb laserunkowych firmy Antic-Lasur firmy Caparol

opracowanie:

Wiesława Glińska

PLAN SYTUACYJNY OBIEKTU

SCIANY CEGLANE
PODDANE PRACOM
RENOWACYJNYM

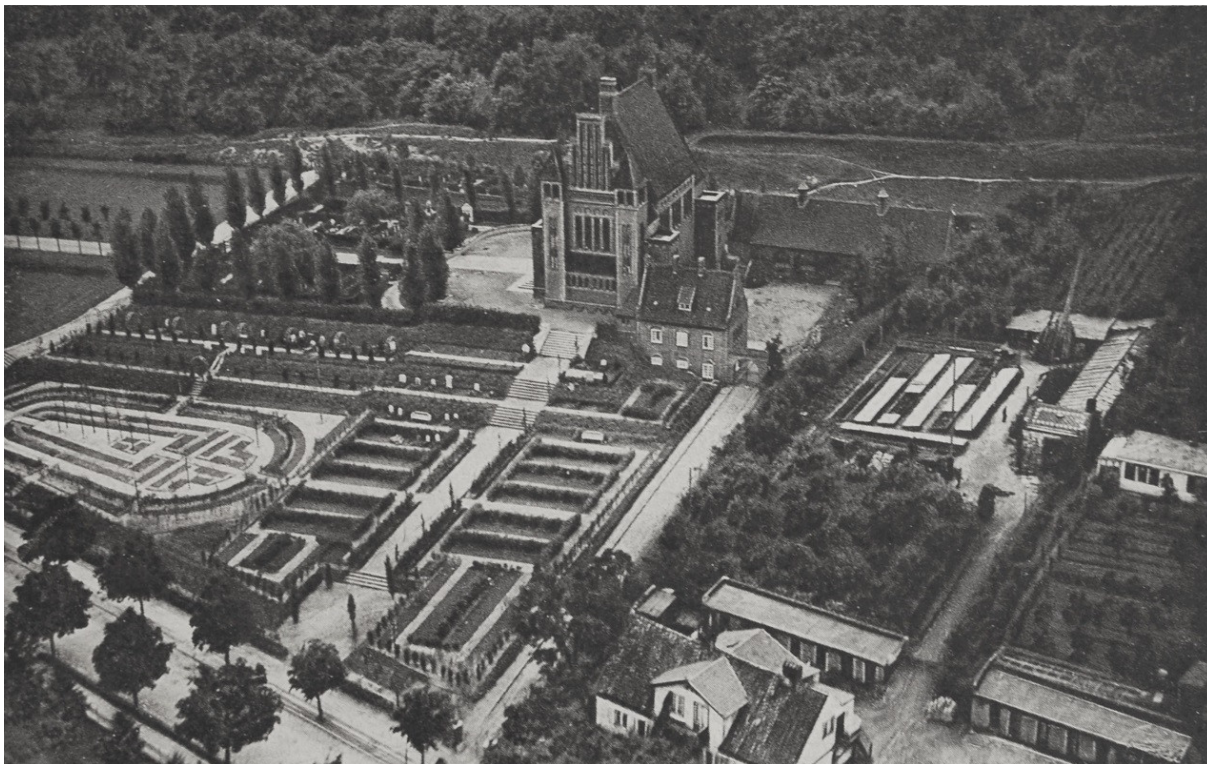
PN
PLAN SYTUACYJNY
SKALA 1:500
GDAŃSK-WRZESZCZ
UL. TRAWGUTTA 45

CERKIEW p.w. ŚW. MIKOŁAJA

ZESPOK ZABYTKOWYCH BUDYNKÓW
PARAFIALNYCH

Kompleks krematorium miejskiego widziany z lotu ptaka na przedwojennej pocztówce. Na dole zdjęcia widać dzisiejszą ul. Traugutta

CZĘŚĆ FOTOGRAFICZNA
/przed pracami renowacyjnymi/

ELEWACJA ZESPOŁU BUDYNKÓW PARAFIALNYCH
przy Katedrze Prawosławnej p.w. św. Mikołaja

BRAMA WJAZDOWA BUDYNKU PARAFIALNEGO /w kierunku ul. Traugutta/

Fragment elewacji frontowej Zespołu Budynków Parafialnych
/strona północna/

Fragmenty elewacji budynku parafialnego od strony dziedzińca

Fragmety elewacji od strony wjazdowej na dziedziniec /strona północna/

Fragmenty ścian wnętrza bramy wjazdowej na dziedziniec Zespołu Budynków Parafialnych

Murek oporowy przy schodach prowadzących do pomieszczeń parafii

Fragment ściany z widocznymi wtórnymi przemurowaniami / jasna spoina/ - dziedziniec

Wtórne przemurowanie ościeża drzwiowego
/przemurowanie wykonane na zaprawie cementowej, na cegle pozostałości zaprawy/

Ściany ceglane wnętrza bramy przejazdowej z widocznymi ubytkami w spoinowaniu ,
zabrudzeniami oraz uszkodzeniami mechanicznymi cegieł

Ściany bramy wjazdowej na teren Zespołu Budynków Parafialnych

Fragment ściany nad bramą od wewnętrznej strony dziedzińca /widoczne uszkodzenia w ościeżach okiennych po montażu stolarki okiennej/

Ściana zachodnia na terenie dziedzińca - / prace do wykonania- scalenie kolorystyczne wtórnie wykonanego spoinowania oraz scalenie kolorystyczne nadproża nad drzwiami wejściowymi do pomieszczeń gospodarczych/

Ściany wewnętrzne bramy wjazdowej na teren dziedzińca Zespołu Budynków Parafalnych

Widok ściany od strony Dziedzińca w kierunku ul. Traugutta

Plansa umieszczona na rusztowaniu elewacji frontowej Budynków Parafialnych, informująca o realizacji zadania przy pomocy Finansowej Miasta Gdańska

CZĘŚĆ FOTOGRAFICZNA

/po zakończeniu prac renowacyjnych/

Brama wjazdowa na posesję od strony północnej

Brama wjazdowa od strony dziedzińca

Elewacja północna – Zespołu Budynków Parafialnych przy Katedrze Prawosławnej p.w. św. Mikołaja

Okno na elewacji północnej ściany od strony dziedzińca
/uszkodzenia w nadprożu po wymianie stolarki okiennej/

Fragment elewacji północnej od strony wjazdowej na teren dziedzińca

Fragmenty elewacji od strony wjazdowej na dziedziniec
/strona północna/

Fragmenty ścian wnętrza bramy wjazdowej na dziedziniec Zespołu Budynków Parafialnych

Ściany bramy wjazdowej na teren Zespołu Budynków Parafialnych

Fragment elewacji budynku parafialnego od strony dziedzińca

Fragment ściany nad bramą od wewnętrznej strony dziedzińca

Ściana zachodnia na terenie dziedzińca

Murek oporowy przy schodach prowadzących do pomieszczeń parafii

Okno na elewacji północnej ściany od strony dziedzińca

Plansza umieszczona na rusztowaniu elewacji frontowej Budynków Parafialnych, informująca o realizacji zadania przy pomocy Finansowej Miasta Gdańska